

"Kwiecień plecień, bo przeplata - trochę zimy, trochę lata"

DZIENNIK KIJOWSKI

Nr 7

(86)

kwiecień

1998

Istnieje od roku 1906

Pismo społeczne, ekonomiczne i literackie

Suplement gazety "Hołos Ukrainy"

W numerze

Z Kraju

Oferta dla ósmoklasistów

W całym kraju znajdują się licea prowadzące klasy dwujęzyczne, do których test z uzdolnień i predyspozycji lingwistycznych będzie przeprowadzony 21 kwietnia. • 3

Reforma administracyjna

Wyniki badań opinii publicznej jasno wskazują, że przeciętny mieszkaniec Polski nie wie, czego się może po reformie spodziewać - przeważa niepokój nad nadzieją na zmianę na lepsze. • 3

Kościół

Między Wchodem i Zachodem

Wielu studentów czy studentek wspomina coś o swoich polskich przodkach, ale są to wszystko na ogół postacie dla nich legendarne, jak zresztą wszyscy przodkowie, nawet dziadkowie jeśli nie znali ich osobiście. • 6

Święta

Prawie wszystko o Świętach Wielkiejnocy

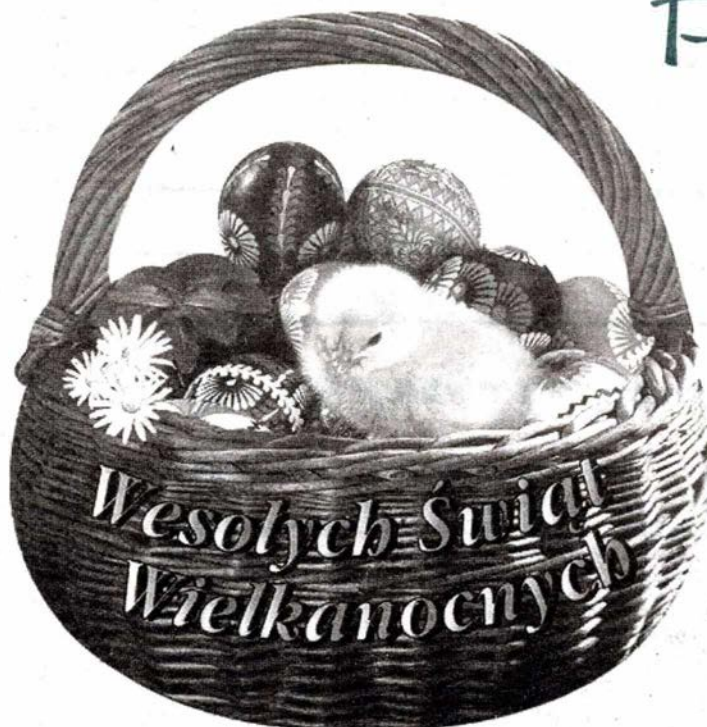
Pierwsze znaleziska pisanek na ziemiach polskich pochodzą z X wieku, ale były one znane na Słowiańszczyźnie dużo wcześniej. Pierwotne pisanki u wszystkich narodów są jednakowe. • 4

Debiuty

Zagraniczny gość

Wszyscy jesteśmy żebracy, skazani na wegetację" - biegła dalej myślą. "Coż można oczekiwać od pokolenia tak bezwolnego, małodusznego, godzącego się z bezprawiem". • 5

Zmartwychwstanie Pańskie

jest fundamentem,
na którym
zbudowana została nasza
Wiara.

Jest także źródłem
Nadziei

na nowe, lepsze życie.

Z niego pochodzi
wszystko, co nazywamy

Miłością.

I tych trzech:

Wiary, Nadziei
i Miłości

wszystkim drogim

Czytelnikom

życzy

Redakcja

Pieniądz leży bliżej ziemi!

Gospodarka

Przysłowie mówi, że "Pieniądze leżą na ziemi, należy je tylko podnieść".

I dlatego wielu szuka pieniędzy na ziemi. Nazywamy ich różnie:

ROLNIK, OGRODNIK, SZKÓŁKARZ, SADOWNIK, CZY KWIECIARZ. Do tego rodzaju interesu najważniejsza jest ziemia, a dopełnieniem są pieniądze. Najtaniej można zostać ROLNIKIEM, bo potrzebna jest ku temu tylko łopata (sztychówka), widły oraz kosa.

Mając zdrowe ręce, chęci oraz kochającą rodzinę, która w

razie czego pożyczyci parę groszy na chleb, (bo wyżywić siebie nie mówiąc o rodzinie z takiego biznesu jest bardzo trudno) można śmiało wziąć się za sprawę. ROLNIK aby wyżyć «godnie» powinien poza 3-5 hektarami ziemi posiadać sprzęt, traktor (można zastąpić parą koni), maszyny, oraz budynki gospodarcze.

Na wstępie należy podjąć decyzję, czy będziemy hodować trzodę lub bydło, warzywa, lub zakładamy sad.

Ciąg dalszy na str. 2

"W koniu wiosna, w pannie ślub wady odkrywa"

fot. Władysław Niehrebecki

Sprawy bieżące

W Stowarzyszeniu Lekarzy Polskich Ukrainy

W dniu 4 lutego odbyło się posiedzenie Rady Koordynacyjnej Stowarzyszenia Lekarzy Polskich na Ukrainie (SLPU) pod przewodnictwem Prezesa Anatola Świąćckiego.

W posiedzeniu wzięło udział około 20 lekarzy polskiego pochodzenia z całej Ukrainy, w tym z Kijowa, Czernihowa, Berdiańska, Ługańska, Tarnopola, Użgorodu, Winnicy, Żytomierza, Krymu i innych miejscowości.

Ciąg dalszy na str. 2

Gratulujemy! Co najmniej czterech Polaków wybrano do parlamentu Ukrainy

Zgodnie z poprzednimi wynikami wyborów do Rady Najwyższej Ukrainy wybranych zostało czterech Polaków, a mianowicie Igor Kwiatkowski - (ur. w 1953 r.) z Winnicy, okręg 11 należący do Partii Narodowo-Demokratycznej, Michał Pawłowski (ur. w 1942 r. z Chmielnickiego (b. Płoskirów) okręg 188 należący do Ukraińskiej Partii Republikańskiej, Bronisław Rajkowski (ur. w 1957 r.) z Charkowa, kandydował z listy Partii Komunistycznej, Witalij Żurawski (1950) z Żytomierza okręg 68 - prezes Partii Chrześcijańsko-Demokratycznej. Igor Kwiatkowski i Bronisław Rajkowski byli deputowanymi Rady Najwyższej poprzedniej kadencji.

BORD

КУПОН БЕСПЛАТНОГО ОБЪЯВЛЕНИЯ

(не более 20 слов)

Язык объявления (подчеркнуть): польский, украинский, русский...

Приклейте купон на Ваше объявление и вышлите по адресу:

252054, Украина, Киев,

а/я 2

Редакция газеты

"Дziennik Kijowski"

Pieniądz leży bliżej ziemi!

ciąg dalszy ze str. 1

Najdrożej z wymienionych rodzajów działalności jest zająć się sadem, gdyż po jego założeniu jeszcze przez 4 lata poza wydatkami na pielęgnację nie otrzymujemy żadnych zysków. Aczkolwiek już w następnych latach zyski są niewspółmiernie wysokie w porównaniu z innymi działaniami na roli (o ile zbioru nie rozkradną sąsiedzi!).

Przyjmując, że przez następne 10 lat będziemy zbierać w najgorszym razie 10 ton z ha = 45 ton jabłek rocznie przy cenie 0.5 \$ USD, rocznie możemy liczyć na około 20 tys. \$ USD czystego zysku.

Z tego bardzo prostego wyliczenia wynika, że po pierwszym towarowym zbiorze pokrywamy wszystkie wcześniejsze wydatki. Nowe odmiany i technologie uprawy dają plony z jednego ha do 30 ton bez większego wysiłku.

Jeżeli jednak nie posiadamy «takich» pieniędzy czy nie możemy pozwolić sobie na ich zamrożenie na cztery lata, proponuję zająć się produkcją marchwi, pietruszki lub ziemniaków. Tu przy proponowanych 3 ha oraz większej liczbie pracowników można zarobić te same pieniądze.

Najmniejszym wzięciem cieszy się hodowla świnek i innej trzody chlewniej, i nie

Liczby dla trzech hektarów sadu:

1) przygotowanie ziemi	- 1.000 \$ USD
2) ogrodzenie (przed sąsiadami i sąsiadami)	- 5.000 \$ USD
3) sadzenie drzew (2000 szt./ha) x 1.7 \$ USD	- 10.000 \$ USD
4) środki ochrony (3 ha x 4 lata)	- 4.000 \$ USD
5) robocizna	- 3.000 \$ USD
co daje razem	- 23.200 \$ USD

tylko ze względu na zapach. Przy całorocznej ciężkiej pracy trudno utrzymać rodzinę.

Na koniec to, co chciał by każdy! «Duże» pieniądze przy dużych nakładach inwestycyjnych.

Jest to ogrodnictwo pod szklarnią. Przy wkładzie kilkuset tysięcy oraz kilku latach ciężkiej pracy można oprócz garbu dorobić się domu, dobrego samochodu, pozycji społecznej oraz kilkorga dzieci.

Jak należy jednak liczyć:

1m² szklarni wybudowany i obsadzony kosztuje 100 \$ USD, ale inwestycja zwraca się już po dwóch latach. (w zależności od wielkości gospodarstwa).

Jeżeli nie dysponujecie takimi pieniędzmi, możecie wybudować tunele folio-

we (1m² = 18 \$ USD), ale zyskowność takiego gospodarstwa nie jest już tak wysoka ze względu na konieczność wymiany folii oraz innych remontów, które nie występują w szklarni.

Osobiście jestem do dyspozycji dla każdego, kto chciałby zainwestować swoje pieniądze w któryś z rodzajów działalności. Pomogę w przygotowaniu biznes-planu, doradzę, a nawet znajdę podobne gospodarstwo w Polsce, które zapewni bezpłatną naukę. Nie będę jednak rozmawiał z osobami, które same nie wiedzą co chciałyby robić. Bo

jest tyle możliwości pracy ciekawych przedsięwzięć że należy tylko pomyśleć.

A więc, powodzenia!

Stary Handlowiec — QN

Sprawy bieżące

W Stowarzyszeniu Lekarzy Polskich Ukrainy

ciąg dalszy ze str. 1

Posiedzenie swoją obecnością zaszczycili także Konsul Generalny RP w Kijowie Kazimierz Chyc, Radca Handlowy Ambasady RP Zbigniew Szmuniński, przedstawiciel okręgowej Izby Lekarzy w Lublinie Grzegorz Czelej, biznesmen Wojciech Cackowski, oraz przedstawiciele Zarządu ZPU na czele z prezesem Stanisławem Kosteckim.

Na posiedzeniu omówiono konkretne problemy dotyczące przyszłej działalności SLPU. Rada zatwierdziła Statut Stowarzyszenia i plan roboczy na rok bieżący.

Dr Aleksander Pułk z Użgorodu podczas omawiania Statutu SLPU poruszył kwestię o miejscu Stowarzyszenia wśród ogólnoukraińskich stowarzyszeń kulturalnych takich jak ZPU czy FOPU.

Konsul Generalny Kazimierz Chyc wyraził uznanie działaczom Stowarzyszenia za pracę w celu stworzeniu banku danych o lekarzach polskiego pochodzenia. Zwrócił także uwagę obecnych na istniejącym porozumieniu między Ukrainą i Polską o bezpłatnym leczeniu obywateli obydwu kra-

jów podczas ich tymczasowego pobytu na Ukrainie lub w Polsce.

Gość z Lublina, przedstawiciel okręgowej Izby Lekarskiej w Lublinie, Grzegorz Czelej mówiąc o możliwych formach współpracy z SPLU w imieniu Izby zaproponował finansowanie przyjazdu lekarzy ze Stowarzyszenia na staże lub na różnego rodzaju zjazdy, sympozja naukowe.

Izby lekarskie w Polsce są rodzajem samorządu lekarzy, do których muszą z tytułu wykonywanego zawodu należeć wszyscy lekarze.

Izba Lubelska, jedna z największych, skupia 11,5 tys. lekarzy z blisko 100 tys. rzeszy lekarzy w Polsce. Nota bene, jako wydawca, Grzegorz Czelej planuje uruchomić na Ukrainie edycję czasopism naukowych "Pediatria", "Dermatologia", "Ginekologia".

W odpowiedzi na pytanie w jaki sposób uruchomić biznes czyli działalność gospodarczą w SLPU, Radca Handlowy Ambasady RP zaproponował powołać przy Stowarzyszeniu fundację lub firmę, które zajęłyby się taką działalnością.

BORD

Informacja

Po raz pierwszy na Podolu, w budynku Obwodowego Teatru Muzyczno-Dramatycznego im. H. Piotrowskiego w dniach 15-17 kwietnia odbędzie się wystawatałgi artykułów przemysłowych i spożywczych. Stolicę Ukrainy będzie reprezentować znana firma "Styl Modern" produkująca futrzane nakrycia głowy.

Z Mołdowy przyjadą renomowane firmy produkujące koniaki "Dojna" "Siurpriz" i "Jubilejny" które zdobyły ponad 35 złotych medali na wystawach międzynarodowych.

Łotewska firma "RR" zaprezentuje technikę radiową. Polskę przedstawią firmy "Pawelana" produkująca tkaniny i obuwnicza firma "Pabianice" znajdująca się nieopodal Łodzi.

Ogółem udział w wystawie zgłosiło 50 firm.

Zapraszamy do pawilonów!

F. Miciński

Propozycja dla Polonii

Kalendarz imprez kulturalnych

Kochani Rodacy!

Otrzymałmi bardzo cenną informację z ramienia Ministerstwa Kultury i Sztuki z Warszawy o najbardziej reprezentatywnych dla kultury polskiej imprezach przewidzianych w roku 1998. Ta wielka lista zaplanowanych imprez podana jest w formie książki (niespełna 200 stron), obejmuje pozycje nie wszystkie, ale najbardziej znakomite i nadesłane ze wszystkich województw Polski.

Chronologiczny wykaz imprez został uzupełniony informacją o najważniejszych jubileuszach, informacją o zasobach informacyjno-dokumentacyjnych w dziedzinie kultury oraz adresami najważniejszych instytucji kultury.

Kalendarz jest poszerzony o rozdział "Rok Mickiewiczowski", w którym zamieszczone zostały najważniejsze imprezy związane z 200

rocznicą urodzin Adama Mickiewicza.

Przy każdej z zamieszczonych w kalendarzu imprez, poza tytułem w wersji polskiej i angielskiej, miejscem realizacji oraz terminem rozpoczęcia i zakończenia, znajduje się informacja o sekretariacie imprezy.

Dla Polonii ukraińskiej, mamy nadzieję szczególnie interesujące będą informacje o przeróżnych konkursach organizowanych w Kraju. Bowiem corocznie jest dużo chętnych do skorzystania z zdemonstrowania swych zdolności artystycznych podczas ciekawych zmagani organizowanych w Macierzy.

Podajemy niżej najbardziej atrakcyjne pozycje, do których nasi czytelnicy zdają się przygotować,

A więc zaplanowano od czerwca bieżącego roku:

XXII Karpacki Festiwal Dziecięcych Zespołów Regionalnych.
Rabka 5-7. 06. 1998, tel.: 0-187-76440 w. 325.

Trybunalskie Spotkania Taneczne.
Piotrków Trybunalski, 5-7. 06. 1998, tel.: 0-44-475633, 495098.

Bukowińskie Spotkania - IX Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny.
Jastrowie, 9-14. 06. 1998, tel.: 0-67-126410, 123575.

Festiwal Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych Mniejszości Narodowych.
Węgorzewo, 13-14. 06. 1998, tel.: 0-87-272342.

V Jarmark Słowiańskich Zespołów Folklorystycznych, Jarosław '98.
Jarosław, 19-21. 06. 1998, tel.: 0-10-212011.

"Kasztelania" - Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny.
Sierpc, 24-29. 06. 1998, tel.: 0-24-752819, 752493.

XXXII Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych.
Kazimierz Dolny, 26-28. 06. 1998, tel.: 0-81-5324927.

Polonijne Warsztaty Artystyczne dla Dzieci i Młodzieży ze Wschodu i Zachodu.
Koszalin 5-6. 07. 1998, tel.: 0-94-411663.

VIII Międzynarodowe Poleskie Lato z Folklorem. Włodawa, 16-26. 07. 1998, tel.: 0-82-5721623.

Spotkanie Chórów Polonijnych - Warsztaty Artystyczne, Koszalin '98.
Koszalin 16-26. 07. 1998, tel.: 0-94-411663.

XIII Międzynarodowe Lubelskie Spotkania Folklorystyczne.
Lublin, 19-25. 07. 1998, tel.: 0-81-5327843.

"Interfolk" - VIII Międzynarodowe Spotkania z Folklorem.
Kołobrzeg, 21-25. 07. 1998, tel.: 0-35-24949, 22037.

CDN.

Oprac. Eugeniusz Gołybard

Stanisław Panteluk

W Kijowie odbyła się prezentacja kolejnej firmy z Polski wkraczającej śmiało na rynek ukraiński Wavin Metalplast-Buk, będącej wiodącym producentem systemów instalacyjnych z tworzyw sztucznych. Specjalizuje się ona w systemach ciśnieniowych, drenarskich, układach rozszczepiających, kanalizacji zewnętrznej i wewnętrznej.

Optymizmem napawa fakt, iż na prezentację polskiej firmy zawitali liczni dziennikarze reprezentujący renomowane środki przekazu masowego Ukrainy (na zdjęciu).

Powodzenia na nowej niwie!

Oferta dla ósmoklasistów

Najlepsze szkoły z całej Polski

Ósmoklasiści decydują się właśnie, jaką szkołę średnią wybrać. Dokumenty do szkół publicznych mogą składać do 15 maja. Szkoły niepubliczne organizują nabór zazwyczaj wcześniej, w szkołach publicznych egzaminy pisemne odbędą się 22 i 23 czerwca. W tym roku w sześciu województwach (wałbrzyskim, śląskim, piłskim i krośnieńskim, wrocławskim i krakowskim) zamiast egzaminu wstępnego do szkół średnich zostanie przeprowadzony w maju i na początku czerwca test kompetencyjny w macierzystych podstawówkach ósmoklasistów. Przy czym w Krakowie test będzie tylko z matematyki, a egzaminy z języka polskiego tak jak dotychczas - w szkołach średnich.

Tylko w trzech polskich szkołach można zdobyć maturę międzynarodową (IB) - w III LO im. Marynarki Wojennej w Gdyni i LO im. Kopernika w Warszawie oraz w V LO we Wrocławiu. Ale nabór do klas przygotowujących do IB odbywa się dopiero w drugiej klasie LO. Podobnie jak do pięciu niemieckich gimnazjów, z którymi współpracują trzy przygraniczne kuratoria oświaty. Polscy uczniowie uczą się w tych gimnazjach przez trzy lata i zdobywają niemiecką maturę.

W całym kraju znajdują się licea prowadzące klasy dwujęzyczne, do których test z uzdolnień i predyspozycji lingwistycznych będzie przeprowadzony 21 kwietnia.

Nie ma ogólnopolskiego rankingu szkół średnich. Trudno zresztą sporządzić taką listę, na której byłoby ponad 1700 liceów i prawie 7400 szkół zawodowych.

Innym wskaźnikiem, świadczącym o nieprzeciętności szkół, może być chęć wzięcia udziału w pilotażowym wprowadzaniu nowych podstaw programowych, co oznacza, iż nauczycieli pracujących w takiej szkole stać na stworzenie spójnego programu autorskiego.

W Trójmieście istnieje 18 niepublicznych szkół średnich. Do najbardziej znanych i renomowanych zalicza się najstarszą - Gdańskie Liceum Autonomiczne. Są także licea prowadzone przez zakon jezuitów w Gdyni, salezjanów w Rumii oraz gdyńskie Liceum Katolickie. Czesne w szkołach prywatnych wynosi od 300 do 450 zł.

O jedno miejsce w gdyńskim zespole Szkół Hotelarstwo-Gastronomicznych stara się ponad dwóch ósmoklasistów. W Technikum Łączności w Gdańsku popularna jest tylko specjalność systemy komputerowe (3 osoby na jedno miejsce).

W Krakowie wśród ciekawszych specjalności programowych, godnymi uwagi są klasy pod patronatem Uniwersytetu Jagiellońskiego (w I LO klasyczna z włoskim, angielskim, łacińskim i greckim; w V LO matematyczno-fizyczna i biologiczno-chemiczna) i Akademii Górniczo-Hutniczej, która "swojej" klasie z IV LO zapewnia połączenie matury z egzaminem wstępnym. XX LO ma klasę dla uczniów z dysleksją i dysgrafią, w VIII LO jest kierunek dziennikarski i możliwość uczenia się np. hebrajskiego i japońskiego.

W krakowskich liceach niepublicznych czesne jest bardzo zróżnicowane - od 150 zł do 410 zł miesięcznie.

W Krakowie w tym roku po raz pierwszy rekrutacja odbędzie się według nowych zasad. - Wprowadzamy system punktowy i badanie kompetencji matematycznych. Szkoły ponadpodstawowe mają swobodę w ustalaniu minimalnych progów, czyli liczby punktów dających przepustkę do klasy pierwszej.

19 maja we wszystkich podstawówkach województwa krakowskiego uczniowie klas ósmych przejdą obowiązkowe badanie kompetencji matematycznych.

Aby pomóc uczniom i ich rodzicom w wyborze szkoły średniej, a także aby uniknąć nadmiernego napływu chętnych do poszczególnych szkół, pod koniec 1997 wrocławskie kuratorium przeprowadziło ankietę, pytając ósmoklasistów, jaką szkołę wybierają lub zamierzają wybrać.

Największym zainteresowaniem ósmoklasistów Wrocławia cieszą się wrocławski Zespół Szkół Elektronicznych (2 kandydatów na miejsce) oraz trzy zespoły szkół ekonomicznych (1,6-1,8 statystycznego kandydata na miejsce).

O przyjęciu ucznia do szkoły zadecyduje liczba punktów uzyskanych w czasie jednolitego sprawdzianu osiągnięć przeprowadzonego w szkołach podstawowych, liczba punktów uzyskanych za końcowe świadectwo z podstawówki i rozmowa kwalifikacyjna w wybranej szkole średniej. Sprawdzian z języka polskiego i matematyki odbędzie się w szkołach podstawowych 26-27 maja. Zadania testowe będą sprawdzane komputerowo, a „zadania otwarte” ocenią specjalnie przeszkoleni nauczyciele nie pracujący w szkołach, w których odbywają się sprawdziany.

RZECZPOSPOLITA

Siedem poznańskich ogólniaków realizuje ukierunkowany na umiejętność komunikowania się program języka niemieckiego. Wśród programów autorskich najczęściej realizowana jest specjalizacja informatyczna. W kilku liceach program autorski daje pierwszeństwo naukom humanistycznym.

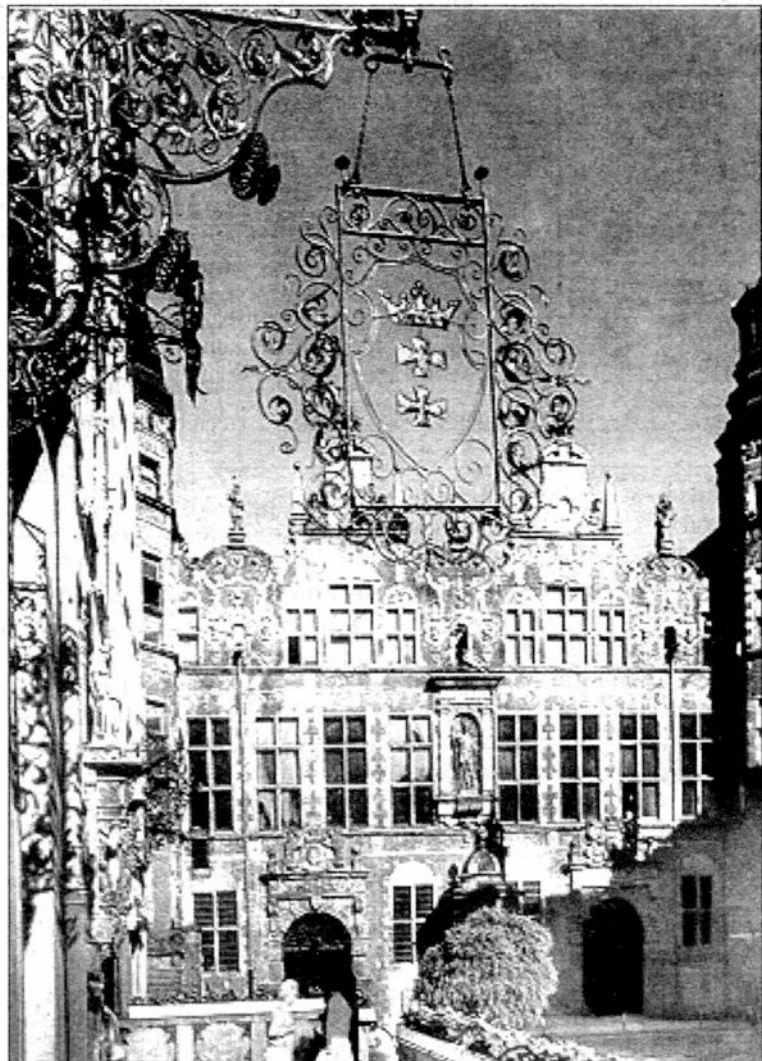
Trzy ogólniaki mają programy autorskie nakierowane na turystykę. Dodatkowy program geograficzno-matematyczny oferuje natomiast XII LO. Młodzież zdaje się nie zauważać zmian na rynku pracy, na co wskazuje np. pęd do szkół ekonomicznych i jednocześnie niewielkie zainteresowanie Technikum Geodezyjno-Drogowym. Jeśli ruszy budowa autostrad, zapotrzebowanie na absolwentów takich szkół najprawdopodobniej gwałtownie wzrośnie.

Ci, którzy zdecydowali się na naukę w jednym z kilkunastu prywatnych liceów ogólnokształcących, w prywatnym Liceum Kupieckim lub prywatnym Liceum Ekonomicznym „Avista”, muszą przygotować się na miesięczny wydatek rzędu 340-480 złotych.

W Toruniu rozpoczęto nabór do pierwszego w Polsce Gimnazjum Akademickiego, szkoły z internatem dla wybitnie uzdolnionych uczniów z całej Polski. Nauka w placówce będzie rozpoczynać się po szóstej klasie szkoły podstawowej. Gimnazjum we współpracy z UMK w Toruniu będzie realizowało program eksperymentalny.

LO w Ciechocinku jako jedno z niewielu w Polsce prowadzi klasy integracyjne (niepełnosprawnym oprócz nauki oferuje się zabiegi).

Niepubliczne LO „Poltech” w Toruniu przyciąga m.in. „systemem zajęć dodatkowych, opracowywanych przez uczniów” - w czwartej klasie uczniowie uczą się tylko tego, czego chcą - powiedziała Anna Nalaskowska, wicedyrektor szkoły. ■

Gdańsk. Zbrojownia wzniesiona w 1605 r. wg projektu Antoniego van Obberghena

Reforma administracyjna

Zapowiedź serii protestów

Rządowy projekt ustawy o podziale terytorialnym kraju Sejm będzie rozpatrywał dopiero po świętach Wielkiejnocy. Lokalne komitety przygotowały demonstracje w Warszawie w obronie swych województw i powiatów. Odbyła się już pierwsza - demonstracja zwolenników stworzenia powiatu w Miastku w Śląskim.

Premier Jerzy Buzek zapowiedział, że rząd przedstawi informację o stanie prac nad reformą samorządową. Informacja ta zastąpi debatę nad rządowym projektem podziału kraju na dwanaście województw, przełożoną z inicjatywy koalicjantów na połowę kwietnia. Premier powtórzył, że rząd popiera koncepcję dwunastu dużych, silnych województw. - Każde inne rozwiązanie nie będzie optymalne - dodał. Do ewentualnego kompromisu w sprawie liczby województw miałyby dojść w parlamencie.

Prezydent Aleksander Kwaśniewski zaznaczył, że nie jest przeciwnikiem reformy samorządowej i od kilku lat postuluje decentralizację kraju. Prezydent ma nadzieję, że w najbliższym czasie będzie miał okazję porozmawiać z rządem i opozycją o szczegółach reformy. - Dobra współpraca musi być cały czas, a nie tylko w dni parzyste - powiedział Kwaśniewski. Prezydent nie zdecydował jeszcze, czy podpisać ustawę przenoszącą na jesień wybory do samorządów wszystkich szczebli. Nie otrzymał do tej pory

stanowiska Senatu, który przyjął ustawę bez poprawek.

Można jednak mieć do rządu zastrzeżenia, że nie potrafił przekonać do swoich racji szerokich kręgów społeczeństwa. Wyniki badań opinii publicznej jasno wskazują, że przeciętny mieszkaniec Polski nie wie, czego się może po reformie spodziewać - przeważa niepokój nad nadzieją na zmianę na lepsze. Na marginesie trzeba przyznać, że nieporadność rządu wykorzystuje opozycja. Wzięcie pod swoje skrzydła przez SLD projektu z 17 województwami na pewno przysporzy tej partii zwolenników na terenie województw opolskiego i bydgoskiego. Nikt już nie będzie pamiętał, co mówili członkowie tego ugrupowania, gdy byli u władzy; ważne jest, że bronią „naszego województwa”.

Jednym z głównych celów przeprowadzanej reformy jest wyzwolenie szerokiej inicjatywy społecznej. Sprawienie, by ludzie poczuli się gospodarzami, by poczuli się mieszkańcami małych ojczyzn. Paradoksalnie, demonstracje, o których wspominałem na wstępie, pokazują, że w znacznej mierze tak się już stało. Protesty te są w sumie czymś pozytywnym; pokazują, że ludziom nie jest obojętne, jak będą rządzeni. Nie można, bez względu na to, jak ostatecznie będzie wyglądać mapa administracyjna Polski, zamarnować tej energii.

Krzysztof Gottesman

Polska i Unia Europejska

■ Dynamiczne społeczeństwo, rozwijająca się gospodarka, kontakty na rynkach wschodnich, tradycja i kultura - to wkład, jaki Polska wniesie do Unii

Twarde warunki obu stron

Polska stanie się członkiem Unii Europejskiej dopiero wówczas, gdy zgodzi się przyjąć całość prawa europejskiego i będzie w stanie prawo to rzeczywiście stosować. Wyjątki od tej zasady muszą być nieliczne, ograniczone w czasie, zawierać z góry ustalony mechanizm stopniowego zastosowania reguł unijnych, nie mogą naruszać zasad równej konkurencji w ramach Jednolitego Rynku i nie powinny godzić w istotne interesy krajów obecnej „piętnastki” - powiedział otwierając negocjacje członkowskie z Polską, obecny przewodniczący Rady UE Robin Cook. „Zgadza się z tym stanowiskiem” - odpowiedział minister Bronisław Geremek, przedkładając jednak długą listę zastrzeżeń.

W przedstawionej przez Geremka pozycji negocjacyjnej rząd zawarł wiele warunków, które dla Brukseli będą trudne do zaakceptowania. W dokumencie stwierdzono, że głównym kryterium występowania przez Polskę o zwolnienia z natychmiastowego stosowania prawa europejskiego będzie korzystny wpływ takiego rozwiązania na wzrost gospodarczy.

Czego chce Polska

Polska chce zniesienia wszelkich ograniczeń taryfowych i technicznych przepływu towarów (także rolno-spożywczych) między naszym krajem a Unią z dniem uzyskania członkostwa. Zdaniem rządu, tego samego dnia polskie przedsiębiorstwa powinny uzyskać prawo do swobodnego świadczenia usług na terenie UE. Polska natomiast miałaby uzyskać prawo do ochrony niektórych, gorzej przygotowanych na swobodną konkurencję dziedzin (np. telekomunikacja, transport lotniczy). Rząd zapowiada, że wkrótce rozpocznie liberalizację przepisów o międzynarodowych transakcjach krótkoterminowych, co umożliwi pełną swobodę przepływów kapitałowych z dniem przystąpienia do UE. Autorzy dokumentu zastrzegają jednak, że „w kwestii obrotu ziemią i nieruchomościami konieczne są rozwiązania eliminujące możliwość niekontrolowanego obrotu tymi aktywami”. Zdaniem rządu, z dniem przystąpienia do UE Polacy powinni uzyskać prawo do podejmowania pracy na terenie Unii. ■

Wielkanoc

Święta Wielkanocne mają bogatą tradycję. Są niezwykle barwne, towarzyszy im wiele obrzędów. Po wielkim poście-kiedys bardzo ściśle przestrzegany-ludzie z niecierpliwością czekali na odmianę.

Palemki na szczęście

Wielki Tydzień zaczyna się Niedziela Palmowa. Kiedyś nazywano ją kwietną lub wierzbową. Palemki-różgi wierzbowe, gałązki bukszpanu, malin, porzeczek-ozdabiano kwiatkami, mchem, ziołami, kolorowymi piórkami. Po poświęceniu palemki biło się nią lekko domowników, by zapewnić im szczęście na cały rok. Połknięcie jednej poświęconej bazi wróżyło zdrowie i bogactwo. Zetknięcie za obraz lub włożone do wazonów palemki chroniły mieszkanie przed nieszczęściem i złośliwością sąsiadów.

Świąteczne porządki

Przed Wielkanocą robimy wielkie świąteczne porządki nie tylko po to, by mieszkanie lśniło czystością. Porządki mają także symboliczne znaczenie-wymiatamy z mieszkania zimę, a wraz z nią wszelkie zło i choroby.

Topienie Judasza

Kolejnym ważnym dniem Wielkiego Tygodnia jest Wielka Środa. Młodzież,

zwłaszcza chłopcy, topili tego dnia Judasza. Ze słomy i starych ubrań robiono wielką kukłę, którą następnie wleczono na łańcuchach po całej okolicy. Przy drodze ustawiali się gapie, którzy okładali kukłę kijami. Na koniec wrzucano "zdrajcę" do stawu lub bagienka. Wymierzanę w ten sposób sprawiedliwości stawało się zadość.

Wielkie grzechotanie

Kiedy milkły kościelne dzwony, rozlegał się dźwięk drewnianych kołatek. Obyczaj ten był okazją do urządzania psot. Młodzież biegła po mieście z grzechotkami, hałasując i strasząc przechodniów. Do dziś zachował się zwyczaj obdarowywania dzieci w Wielkim Tygodniu grzechotkami.

Pogrzeb żuru

Ostatnie dwa dni postu były wielkim przygotowaniem do święta. W te dni robiono

"pogrzeb żuru"-potrawy spożywanej przez cały post. Kiedy więc zbliżał się czas radości i zabawy, sagany żuru wylewano na ziemię.

Wieszanie śledzia

W równie widowiskowy sposób rozstawano się też ze śledziem-kolejnym symbolem wielkiego postu. Z wielką radością i satysfakcją "wieszano" go, czyli przybijano rybę do drzewa. W ten sposób karano śledzia za to, że przez sześć niedziel "wyganiał" z jadłospisu mięso.

Święconka

Wielka Sobota była dniem radosnego oczekiwania. Koniecznie należało tego dnia poświęcić koszycek (a właściwie wielki kosz) z jedzeniem. Nie mogło w nim zabraknąć baranka (symbolu Chrystusa Zmartwychwstałego), mięsa i wędlin (na znak, że kończy się post). Święcono też chrzaban-ba "gorycz męki

Pańskiej i śmierci została zwyciężona przez słodycz zmartwychwstania", masło-oznakę dobroty-i jajka-symbol narodzenia. Święconkę jadło się następnego dnia, po rezurekcji. Tego dnia święcono też wodę.

Specjalnie dla dziewcząt

Uwaga dziewczyny-jeżeli w Wielką Sobotę obmyjecie twarz w wodzie, w której gotowały się jajka na święconkę, to znikną piegi i inne mankamenty urody!

Wielka Niedziela-dzień radości

W Wielką Niedzielę poranny huk petard i dźwięk dzwonów miał obudzić śpiących w Tatrach rycerzy, poruszyć zatwardziałe serca skąpców i złośliwych sąsiadów. Po rezurekcji zasiadano do świątecznego śniadania. Najpierw dzielono się jajkiem. Na stole nie mogło zabraknąć baby wielkanocnej i dziada-czyli mazurka.

Lany poniedziałek

Lany poniedziałek, śmigus-dyngus, święto lejka-to zabawa, którą wszyscy doskonale znamy. Oblewać można było wszystkich i wszędzie. Zmoczono tego dnia panny miały większe szanse na zamążpójście. A jeśli któraś się obraziła-to nieprędko znalazła męża. Wykupić się można było od oblewania pisanką-stąd każda panna starała się, by jej kraszanka była najpiękniejsza. Chłopak, wręczając tego dnia pisanek, dawał jej do zrozumienia, że mu się podoba.

O wielu wielkanocnych obyczajach pamiętamy także dzisiaj. Dzięki nim świąteczne dni są bardziej radosne.

Ś.K.

Pisanki

Barwne-malowane, kraszane lub skrobane pisanki od wielu lat są ozdobą wielkanocnego stołu i najbardziej znanym rekwizytem obrzędowości świątecznej. Na całej kuli ziemskiej, jak to wynika z dotychczasowych badań archeologiczno-etnograficznych, jajko stanowi uniwersalny symbol życia i płodności, wykorzystywany nie tylko w okresie świąt powracającej wiosny. Geneza wierzeń związanych z jego symboliką sięga więc najdawniejszych okresów tworzenia się kultury. W Egipcie faraonów, jajko powiązane ze słońcem, dawcą życia w przyrodzie, stanowiło symbol boga słońca Pta, w Grecji było jednym z atrybutów Afrodyty, bogini płodności, uważanym za symbol urodzin. Mity indyjskie i filipińskie wyprowadzają z jajka świat. A w micie o Tezeuszu, w dniu przeznaczonego na śmierć świętego króla, królowa księżycy podaje mu jabłko, zwiastun śmierci, on zaś pokazuje jako talizman pisanek-jajko zmartwychwstania.

W kulturach Azji i Europy jajko jest podstawą magii leczniczej i składnikiem wszelkiej magii życia i płodności. Dlatego też, zgodnie z ludową tradycją jajko zamurowane w podwalinie zabezpiecza dom od nieszczęścia, przerzucone przez dach chroni od pożaru, a drób od jastrzębi. W okolicach ubogich w wodę zakopywano zniesione w Boże Narodzenie jajko, a w miejscu tym miało wytrysnąć źródło. Jajkiem wielkanocnym, zgodnie z zasadami magii homeopatycznej pocierano grzbiety bydła i koni, aby były równie zdrowe i okrągłe jak ono. Skorupkami karmiono drób, aby się dobrze chował, zakopywano w grządkach dla ochrony jarzyn przed

szkodnikami, wierzono, że zioła wyrastające na skorupkach mają wzmocnioną moc leczniczą. Poza tym źródła ikonograficzne wskazują na związek jaj z obrzędowością zaduszną. W większości religii śmierć jest tylko progiem życia, a więc symbolika jajka-jako istoty życia wydaje się najbardziej korzystną przy obrzędach poświęconych zmarłym. U starożytnych Greków i Rzymian jajko było ulubioną strawą zmarłych, wkładano je do grobów lub składano na mogiłach.

Na ziemiach słowiańskich, obok dokładnie opisanego przez Adama Mickiewicza zwyczaj "działów" (białoruska nazwa duchów przodków), kiedy to zaprasza się dusze zmarłych lub wywołuje ze świata pozagrobowego do przygotowanych na mogile posiłków z charakterystycznym jajkiem, występuje praktykowany jeszcze w XX wieku krakowski zwyczaj zwany "rękawka". Rozdawano wówczas jadro i pisanki ubogim, którzy zbierali się na wzgórzu przy mogile Krakusa-w miejscu gdzie składano ofiary dla zmarłych. Jeszcze w ostatnich latach można było zobaczyć w niektórych okolicach, w okresie wielkanocnym, groby w całości pokryte pisanekami. Odnajdujemy również jajko w opisach obrzędu urodzin-pierwszej kąpieli dziecka i symbolicznym oczyszczeniu położnicy. Celem wzmocnienia działania i podkreślenia okresu sacrum, jajka szczególnie, świąteczne, były zdobione.

Najstarsze znane pisanki pochodzą z archeologicznych znalezisk w Asharah i są datowane na ponad pięć tysięcy lat. W sumeryjskiej Mezopotamii wykonywano pisanki na strusich jajkach, w Egipcie malowano na nich skarabeusza wśród zwojów modlitewnych pergaminów, w Sudanie wypisywano cytaty z Koranu, zaś w Chinach malowano miniatury kwiatów wiśni, chryzantem i ptaków.

Pierwsze znaleziska pisanek na ziemiach polskich pochodzą z X wieku, ale były one znane na Słowiańszczyźnie dużo wcześniej. Pierwotne pisanki u wszystkich narodów są jednakowe. Jednakże twórczość ludowa potrafiła na przestrzeni wieków

wytworzyć niezliczoną ilość różnorodnych motywów i w zależności od nich nadawać nazwy poszczególnym typom pisanek. Na Ukrainie zachowały się pisanki o starosłowiańskich elementach kulturowych w nazwach, jak: bogini Mokosz, bogini życia, bogini Bereginia. W kręgu kultur słowiańskich przyjęło się linearne dziele nie powierzchni jajka na szereg symetrycznie zestawionych części (przypominających symetrię pól), a następnie rytmiczna rozbudowa tych linii przez dodawanie ozdób i przekątni. Elementów podstawowych jest niewiele: prosta kreska, linia falista i łamana lub spirala.

Już np. pisanki czeskie i niemieckie nie posiadają takiej bezpośredniości i prostoty stylu, jaki cechuje zespół wschodni. Bardzo drobiazgowo w wykonaniu, są popisem zręczności i umiejętności technicznych. Tworzone przez Serbów lużyckich posiadają znamienne ornament, powstały z centralnego układu przecinkowatych, zgrubionych na końcu, krótkich kresiek w kształcie kół i wachlarzy. Pisanki bułgarskie-nie tak pomysłowe w koncepcji ogólnej-bardziej niż inne uwydatniają charakterystyczne czerwone tło, huculskie wyróżniają się drobny, podobnym do haftu wzorem, a w morawskich przedstawiona jest często dekoracyjna postać ludzka stwo-

rzona z kilku schematycznych kreszek.

Na ziemiach polskich najbardziej rozpowszechniły się dwie metody zdobnicze: batikowanie i wyskrobywanie. Pierwsza, używana najczęściej w centralnej i wschodniej Polsce polega na pokrywaniu skorupki wzorem z roztopionego wosku, a następnie-kolejnym usuwaniu warstw wosku i zanurzaniu w barwiących roztworach. W efekcie pozostaje zaplanowany motyw. Najczęściej stosowany jest tu ornament geometryczny i roślinny "w jabłuszka", "w dzwoneczki", "w sosenki", "w serduszka". Rzadziej spotyka się zdobienie wyobrażeniami zwierząt-ptaki, konie, ryby, niekiedy tzw. kurze łapki albo "kogutki". Wyjątkowe, bo przedstawiające scenki narracyjne, są pisanki tomaszowskie.

Technika wyskrobywania, bardzo popularna dzięki opolskim "kraszankom", polega na wydrapywaniu wzorów, najczęściej kwiatowych, ostrym narzędziem na jednolicie zabarwionym jajku. Tradycyjnie tłem jest barwa czarna, brązowa, rzadziej zielona lub fioletowa. Przypomnieć tu należy olbrzymi sukces adaptacji wzorów z opolskich pisanek na ceramikę. Dokonano jej metodą negatywu-to co na pisanec jest wydrapane, w ceramice przemienia się w pełne żywej barwy kwiaty. W centralnych regionach Polski często spotykamy się również z nowszymi sposobami, polegającymi na nakładaniu wzorów z włóczki, sitowia lub oklejania wydmuszek barwnym papierem i tworzenie z nich ptaszków czy dzbanków.

Można stwierdzić, że pisanek jest najwybitniejszym tworem naszej sztuki ludowej w zakresie dekoracyjnym. Dlatego też warto kontynuować tradycję zdobienia jaj nie tylko przed świętami, a w ciągu roku.

Paweł Ilecki

Między Wschodem

Rozmowa z o. Aleksandrem
Hauke-Ligowskim OP (Część II)

Misje

a Zachodem

Eugeniusz Tuzow-Lubański

-Jakie miejsce w Ojca pracy zajmowali Polacy?

- Z natury rzeczy niewielkie, poza Litwą prawie się z nimi nie stykałem, dopiero na Ukrainie przede wszystkim praca moja obejmowała kierowanie Koledżem św. Tomasza, czyli szkołą filozofii i teologii na poziomie uniwersyteckim, a ta otwarta jest dla wszystkich i Polacy, jeśli są wśród jej studentów, to w minimalnym procencie.

Głównie jest to młodzież ukraińska i jak zauważyłem, przeważnie ukraińskojęzyczna, w połowie katolicy obu obrządków, ok. 30% prawosławnych i ok. 20% poszukujących swego miejsca na mapie duchowej.

Natomiast niektórzy nieźle mówią po polsku już w momencie wstępowania do Koledżu. W Koledżu zresztą wszyscy muszą w ciągu pierwszego roku tak opanować język polski i włoski, by mogli, gdy przechodzimy do wykładów z teologii, słuchać ich w tych językach. Nie ma jeszcze bowiem możliwości by wszyscy wykładowcy z teologii władali językiem ukraińskim czy rosyjskim, choćby kulanym. Także literatura przedmiotu w tych językach jest jeszcze daleko niewystarczająca, szczególnie niestety w języku ukraińskim, a jeśli chodzi o podręcznik to w obu.

Wielu studentów czy studentek wspomina coś o swoich polskich przodkach, ale są to wszystko na ogół postacie dla nich legendarne, jak zresztą wszyscy przodkowie, nawet dziadkowie, jeśli nie znali ich osobiście, co jest moim zdaniem charakterystycznym elementem wykorzenia kulturowego jakie zawdzięczają bolszewizmowi. Pomagałem też trochę w naszym wydawnictwie "Kairos", ale to też wydawnictwo ukraińsko- i rosyjskojęzyczne, więc kontaktów z Polakami jako takimi nie było.

- Czym się różni Rosja od Polski?

- Jest to pytanie morze, i żeby na nie odpowiedzieć trzeba by książkę napisać, i to grubą. Najogólniej trzeba powiedzieć że Polska jest krajem cywilizacji zachodniej i jak to zwykle bywa, z racji przebywania na styku z inną

cywilizacją, peryferyjności w pewnym sensie, przeżywającym tę swoją zachodność bardzo żywo, do pewnego stopnia fundamentalistycznie.

Podobnie jest z Rosją jako z eksponatem cywilizacji wschodniej, z tym że Rosja ma nie tyle świadomość bycia na styku dwóch cywilizacji ile czuje się jedynym autentycznym jej reprezentantem, stąd zastarzałe spojrzenie na świat zachodni z pozycji obłożonej twierdzy.

Jednocześnie, poczynając od "zbierania ziem ruskich" aż po słowianofilstwo, znamienne jest tu staranie o zgromadzenie razem wszystkich ludów słowiańskich, a zwłaszcza tych o kulturze w przeważającym stopniu wschodniej. Czym się to skończyło dla zbieranych ludów widzimy na przykładzie Ukrainy i Białorusi.

Jedną zdołała wyskoczyć z tego uścisku w ostatniej chwili i nie bez problemów, dla drugiej nie wiem czy już nie jest za późno.

Jedyną słowiańską nacją zachodniej kultury, którą próbowano zasymilować była Polska i stąd jej przeżywanie dziś swej zachodności w wyraźnej opozycji do rosyjskości, w ostatnich 50. latach utożsamianej z bolszewizmem. Co nie przeczy jednocześnie faktowi, że przez 120 lat panowania Rosji nad znaczną częścią Polski przejęliśmy wiele cech rosyjskiej kultury, najczęściej nie tych najlepszych.

Także prawie 50 lat dominacji bolszewickiej odcisnęło swoje piętno. Ale tego wszystkiego na ogół nie akceptujemy i się wstydzimy, w ten sposób nawet to co nas łączy, to nas dzieli. Zarówno kulturowe korzenie jak i historia były na tyle różne, że jakaś prasłowiańska wspólna gleba nie ma dla nas waloru czegoś realnego, co najwyżej jako realna groźba legitymacji rosyjskich dominacyjnych zapędów.

Weźmy choćby taki przykład;

wolność i godność człowieka miały w skali europejskiej prekursorską wagę w polskiej myśli i praktyce politycznej. Z nich się wzięła i sławna polska tolerancja religijna XVI w. i demokracja szlachecka, w której poszanowanie wolności jednostki doszło stopniowo aż do anarchii.

Tymczasem historia Rosji to historia despotyzmu, nieliczenia się z jednostką, kulminującego w bolszewickim totalitaryzmie. Jeśli system carski był, wg wyrażenia Hercena "absurdalnie absolutny i absolutnie absurdalny", to także określenie można by również zastosować do demokracji szlacheckiej w jej końcowym stadium, że była to anarchia w stopniu absurdalnie absolutnym i absolutnie absurdalna. W jej cieniu rosła także anarchia kozacka i obie, w zwarciu z systemem absurdalnie absolutnego despotyzmu, skończyły marnie.

Tak więc nie czujemy żadnej wspólnoty słowiańskiej, natomiast żywo czujemy wspólnotę kulturową rzymską i to w takim samym stopniu z protestancką Szwecją co katolicka Portugalia. Cały czas mówię o tym co, jak mi się wydaje, odczuwa przeciętny Polak i w powszechnym wymiarze. W tym samym wymiarze, co może zaskakiwać, choć jest powszechna niechęć do Rosji, to nie ma zupełnie niechęci do Rosjan. Jest nawet pewien rodzaj sympatii, oparty głównie na współczuciu do tych zawsze niewolonych i doświadczanych presją władzy, czy to carskiej czy bolszewickiej. Jest też przekonanie, że z tymi szeregowymi Rosjanami zawsze można się dogadać, nie tylko w oparciu o przypisywaną im, nieco prymitywną, ogólną poczciwość, ale i wspólne doświadczenie bolszewizmu. Mało kto z nas, zanim przyjechał do Rosji, zdawał sobie sprawę jak dalece jednak bolszewizm w ZSRS różnił się od swego echa w Polsce, a różnica ta to właśnie wynik ogromnej różni-

cy kulturowej i stąd odmiennego przeżywania doświadczeń tej samej historii.

- Zatem nieprzypadkowo w Rosji doszło do Rewolucji Październikowej?

- Sądzę, że prawdziwa rewolucja miała w Rosji w lutym (marcu) 1917 r. i nie bez związku z rosyjskim dziedzictwem kulturowym, ugrzęzła w ogólnej niemożliwości. Bolszewicy wykorzystali tę okoliczność, dokonali puczu, w październiku (listopadzie) tegoż roku przejęli władzę i ostatecznie zlikwidowali demokrację rozpędzając Konstytuante.

Wtedy dopiero zaczęła się na dobre bolszewicka rewolucja, która trwała, ze wszystkimi swymi okropnościami aż do 53 r. co najmniej.

Etapy jakie przechodziła i kształt jaki przybierała na pewno nie był niezależny od tego psychospołecznego rosyjskiego dziedzictwa z którego wyrastała, i które jednocześnie brutalnie gwałciła. Tej zależności nie przeczy udział innych nacji, wielonarodowej przeciw ludności Imperium, w jej przeprowadzeniu. Nic tu nie pomoże zwalanie winy na jakichś tajemniczych Żydów (oczywiście!), a także Polaków czy Łotyszów.

No, bo co miał robić Żyd rosyjski z końca ubiegłego wieku jeśli chciał ocalić swoją godność osobistą jako Żyd? Miał tylko dwa wyjścia: albo wyjechać do Ameryki i robić pieniądze, albo zostać w Rosji i robić rewolucję, tertium non datur. Syjonizm, jako trzecie wyjście, pojawił się zbyt późno, by przed rewolucją nabrać charakteru dostatecznie realnej alternatywy, która by odwróciła z drogi rewolucji żydowskich rewolucjonistów. Besancon ma rację, bolszewizm był dziełem z formy i ducha rosyjskim i dlatego wszędzie gdzie był narzucany na inną kulturę doznawał stosownych odkształceń, czasem łagodzących, czasem spotwarzających jego cechy, ale nigdzie nie był do powtórzenia.

Rozmawiał

Eugeniusz Tuzow-Lubański
CDN.

Kacik katolika

Czas radości

Uroczystość Zmartwychwstania nazywa się Wielkanocą, czyli wielką nocą, bowiem cud zmartwychwstania Jezusa Chrystusa dokonał się nad ranem, o świcie. Ponieważ cud zmartwychwstania jest największym, jaki w życiu Jezusa Chrystusa się dokonał, dlatego słusznie noc tego cudu nazywa się wielką.

Wielkanoc jest pierwszym i najdawniejszym świętem w Kościele. Obchodzili go Apostołowie w tym samym czasie, kiedy żydzi obchodzili swoją Paschę, gdyż cud zmartwychwstania Pana Jezusa dokonał się w dzień uroczystości Paschy. Paschę obchodzili Izraelici na pamiętkę

wybawienia ich z niewoli egipskiej.

Wielkanoc jest nie tylko pierwszym świętem w Kościele chronologicznie, ale także co do ważności. Przez wieki uważane było za największe. Wydawałoby się, że powinno nim być Boże Narodzenie. Chrystus Pan zjawił się jednak na naszej ziemi w takich okolicznościach, że tylko szczerze wierzący mogli przyjąć za pewnik, że On to właśnie obiecany Zbawiciel świata. Jego zaś męka i śmierć była tak okrutna i hańbiąca, że mogła nawet najwierniejszym odebrać wiarę w Chrystusa. Dopiero zmartwychwstaniem swoim potwierdził Jezus Chrystus, że był On prawdziwie Mesjaszem, że jest On Synem Bożym. Nawet kiedy Pan Jezus czynił cuda, można było powołać się na Mojżesza i proroków, którzy czynili podobne a może i większe cuda. Jednak cud zmartwychwstania musi przekonać wszystkich, którzy tylko mają dobrą wolę i chcą poznać prawdę. Oto przyczyna, dlaczego

Kościół zawsze na pierwszym miejscu w hierarchii świąt stawia Wielkanoc. Ono jest słońcem roku kościelnego, ono jest centrum wszystkich tajemnic, związanych z życiem i posłannictwem na ziemi Jezusa Chrystusa tak dalece, że przez pierwsze trzy wieki było jedynym świętem.

Symbolami Zmartwychwstałego Chrystusa są:

1) Baranek wielkanocny z chorągiewką -znakiem zwycięstwa.

2) Figura Zmartwychwstałego Chrystusa obok której na ołtarzu stawia się krzyż z czerwoną stulą, nie mniej wymowny symbol Chrystusa-Kapłana, który złożył sam siebie na Ofiarę za grzechy świata.

3) Pascha, czyli wielkanocna święca. Symbolizuje Chrystusa, który o sobie powiedział: "Ja jestem światłością świata. Kto idzie za Mną, nie będzie chodził w ciemności, lecz będzie miał światło życia".

4) Kurczęta. Tak jak one, aby się narodzić muszą przebić skorupkę, tak i Chrystus wyszedł ze

skorupy ziemi, pokonując śmierć.

5) Pisanki (kraszanki), artystycznie zdobione jajka, wyrażające zwycięstwo życia nad śmiercią.

Trzeba przyznać, że cała wiosenna przyroda, ubrana odświeżone w zieleni i kwiecie (stąd nawet nazwa miesiąca "kwiecień") jest jednym plastycznym znakiem zmartwychwstałego Chrystusa.

Obchody liturgii wielkanocnej w Polsce rozpoczynają się rezurekcyjno-uroczystą mszą, którą poprzedza procesja z Najświętszym Sakramentem. I kiedy triumfalne bicie dzwonów obudzi was raniem 12 kwietnia, niech wasze serca wypełni wielka radość, bo:

*Wesoły nam dzień dziś nastal,
Którego z nas każdy żadał:*

*Tego dnia Chrystus zmartwychwstał.
Alleluja, Alleluja."*

opracowała D. Jaworska
Na podst. książki
ks. W. Zaleskiego SB

List do redakcji

Szanowna Redakcjo!

Ośmielam się zawiadomić, że we wsi Rożyska rejon Podwołoczysk woj. Tarnopol obok cerkwi grecko-katolickiej na prastarym cmentarzu jest Dom spoczynku naszych rodaków.

Na głównej ścianie jest drukowany napis.

**„Dom spoczynku
Kazimierza i Anny
Rozwodowskich.
Pułkownika Wojsk Polskich,
towarzysza Kościuszki.
Oboje zasłużyli się
dobrze Ojczyźnie.
Proszą o Zdrowaś
Mario.”**

Bardzo proszę o umieszczenie w „DK” powyższej informacji. Serdecznie dziękujemy.

Stali czytelnicy

Najważniejszy dokument prawny dla mniejszości narodowych

KONWENCJA RAMOWA O OCHRONIE MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH

• Artykuł 9

1. Strony zobowiązują się uznać, że prawo każdej osoby należącej do mniejszości narodowej do wolności wyrażania opinii obejmuje wolność posiadania własnych opinii oraz otrzymania i przekazywania informacji i idei w języku mniejszości bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe. Strony zapewnią, w ramach ich systemów prawowych, że osoby należące do mniejszości narodowej nie będą dyskryminowane w dostępie do środków przekazu.

2. Ustęp 1 nie wyklucza prawa Stron do poddania procedurze koncesjonowania - wykluczającej dyskryminację i opartej o obiektywne kryteria - rozgłośni radiowych i stacji telewizyjnych lub przedsiębiorstw kinematograficznych.

3. Strony nie będą zabraniać tworzenia i wykorzystywania przez osoby należące do mniejszości narodowych drukowanych środków przekazu. W ramach uregulowań prawnych odnoszących się do rozgłośni radiowych i stacji telewizyjnych zapewnią, na tyle, na ile to możliwe, oraz uwzględniając postanowienia ustępu 1, że osoby należące do mniejszości narodowych będą miały możliwość tworzenia i używania ich własnych środków przekazu.

4. W ramach swoich systemów prawnych, Strony przyjmą stosowne środki w celu ułatwienia osobom należącym do mniejszości narodowych dostępu do środków przekazu oraz w celu wspierania tolerancji i ułatwienia pluralizmu kulturowego.

• Artykuł 10

1. Strony zobowiązują się do uznać prawa każdej osoby nale-

żącej do mniejszości narodowej do swobodnego używania, bez jakiegokolwiek ingerencji, jego/jej języka mniejszości, zarówno prywatnie jak i publicznie, ustnie oraz pisemnie.

2. Na obszarach zamieszkałych tradycyjnie lub w znaczącej ilości przez osoby należące do mniejszości narodowej, o ile te tego sobie zażyczą, i tam, gdzie takie życzenie odpowiada rzeczywistym potrzebom, Strony będą starać się zapewnić, na tyle, na ile to możliwe, warunki, które umożliwią używanie języka mniejszości w stosunkach pomiędzy tymi osobami a organami administracyjnymi.

3. Strony zobowiązują się zagwarantować prawo każdej osoby należącej do mniejszości narodowej do niezwłocznego poinformowania, w języku dla niego/niej zrozumiałym, o przyczynach jego/jej zatrzymania i o wszystkich oskarżeniach wysuniętych przeciwko niemu/niej oraz do obrony przez niego samego/nia samą w tym języku, także, jeśli to konieczne, przy bezpłatnej pomocy tłumacza.

• Artykuł 11

1. Strony zobowiązują się uznać, że każda osoba należąca do mniejszości narodowej ma prawo do używania jego/jej nazwiska (patronimika) i imion w języku mniejszości oraz ich oficjalnego uznania zgodnie z trybem przyjętym w ich ustawodawstwie.

2. Strony zobowiązują się uznać, że każda osoba należąca do mniejszości narodowej ma prawo do umieszczenia w jego lub jej języku znaków, napisów i innych informacji o charakterze prywatnym w sposób widoczny dla osób postronnych.

3. W rejonach tradycyjnie zamieszkałych przez znaczącą ilość osób należących do mniejszości narodowej, Strony będą starać się, zgodnie z obowiązującym prawem, w tym także, tam gdzie to stosowne, umowami z innymi państwami oraz przy uwzględnieniu ich specyficznych warunków, umieszczać również w języku mniejszości, tradycyjne nazwy lokalne, nazwy ulic i inne oznakowania topograficzne o charakterze publicznym, o ile istnieje tam wystarczające zapotrzebowanie na takie oznakowania.

• Artykuł 12

1. Strony podejmą, tam gdzie jest to właściwe, środki w zakresie oświaty i badań naukowych, w celu szerzenia wiedzy o kulturze, historii, języku i religii ich mniejszości narodowych oraz większości ludności.

2. W związku z tym, Strony, między innymi, zapewnią odpowiednie możliwości kształcenia nauczycieli i dostępu do podręczników oraz ułatwią kontakty pomiędzy uczniami a nauczycielami z różnych środowisk.

3. Strony zobowiązują się popierać równy dostęp osób należących do mniejszości narodowych do oświaty na wszystkich poziomach.

• Artykuł 13

1. W ramach swoich systemów oświatowych Strony uznają prawo osób należących do mniejszości narodowej do zakładania i prowadzenia ich własnych, prywatnych instytucji oświatowych i szkoleniowych.

2. Wykonywanie tego prawa nie pociąga za sobą żadnych zobowiązań finansowych Stron.

• Artykuł 14

1. Strony zobowiązują się uznać prawo każdej osoby należącej do mniejszości narodowej do nauki jego/jej języka mniejszości.

2. W rejonach zamieszkałych tradycyjnie lub przez znaczącą liczbę osób należących do mniejszości narodowych, o ile jest na to wystarczające zapotrzebowanie, Strony będą starać się zapewnić, na tyle, na ile to możliwe, w ramach swoich systemów oświatowych, osobom należącym, do tych mniejszości, odpowiednie możliwości uczenia się języka mniejszości lub nauki w tym języku.

3. Ustęp 2 niniejszego artykułu będzie realizowany bez uszczerbku dla nauki języka oficjalnego lub nauczania w tym języku.

• Artykuł 15

Strony stworzą warunki niezbędne dla rzeczywistego uczestniczenia przez osoby należące do mniejszości narodowych w życiu kulturalnym, społecznym i gospodarczym jak również w sprawach publicznych, zwłaszcza tych, które ich dotyczą.

• Artykuł 16

Strony powstrzymają się od stosowania środków zmieniających proporcje narodowościowe ludności w rejonach zamieszkałych przez osoby należące do mniejszości narodowych i mających na celu ograniczenie praw i wolności wynikających z zasad zawartych w niniejszej Konwencji ramowej.

• Artykuł 17

1. Strony zobowiązują się nie ingerować w prawo osób należących do mniejszości narodowych do ustawiania i utrzymania swo-

bodnych i pokojowych kontaktów poprzez granice z osobami legalnie przebywającymi w innych Państwach, w szczególności z tymi, z którymi łączy ich tożsamość etniczna, kulturalna, językowa lub religijna, albo też wspólne dziedzictwo kulturowe.

2. Strony zobowiązują się nie ingerować w prawo osób należących do mniejszości narodowych do uczestniczenia w działaniach organizacji pozarządowych zarówno na szczeblu krajowym jak i międzynarodowym.

• Artykuł 18

1. Strony będą starać się zawierać, tam gdzie to konieczne, dwustronnych i wielostronnych porozumień z innymi Państwami, w szczególności z Państwami sąsiedzkimi, w celu zapewnienia ochrony osobom należącym do mniejszości narodowych.

2. Tam, gdzie to stosowne, Strony podejmą środki zachęcające do współpracy transgranicznej.

• Artykuł 19

Strony zobowiązują się do poszanowania i realizacji zasad zawartych w niniejszej Konwencji ramowej i wprowadzania, tam, gdzie to konieczne, tylko takich ich ograniczeń, restrykcji lub odstępstw, które są przewidziane w międzynarodowych instrumentach prawnych - w szczególności w Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - w takim zakresie, w jakim odpowiadają one prawom i wolnościom wynikających z powyższych zasad.

CDN.

Do sprzedarzy

W centrum Kijowa
pomieszczenie pod sklep:
parter - 120 m²;
piwnica - 100 m²;
magazyn-garaż na dworze.
Tel./fax (044) 216-87-58

Wesołych
Świąt

Kącik dla dzieci

Wzrok i słuch

czy mercedes - z odległości dwustu metrów. Pewien chłopiec oglądał znany obraz Ostatniej Wieczery Leonarda da Vinci i zauważył, że na stole przy miejscu gdzie siedział Judasz, stała przewrócona solniczka.

Inny chłopiec opowiedział, że najładniejsze nóżki ma przepiórka; słyszałem o kimś, kto zauważył, że łabędź ma czarne stopy i czarne nogi, a gęsi mają nogi albo żółte, albo pomarańczowe.

Znam takiego, który powiedział, że róża jest bardziej czerwona po zapaleniu świec w pokoju.

Są dzieci, które mają taki słuch, że usłyszą kogoś kaszlące-

go na trzecim piętrze, nawet dziadka, który chrapie w ogrodzie, albo jak zamiast nas płacze deszcz.

Najłatwiej jest odróżnić słuchem kukułkę i dudka z czubkiem na głowie, bo kukułka kuka, a dudek puka - stuk, stuk ale znam nawet dziewczynkę, która odróżniała śpiewającego słowika od drozda, chociaż najtrudniej odróżnić czy śpiewa słowik czy zięba.

Jak często jednak ci, co tak świetnie widzą, nie zauważają, że mamuśka wraca do domu bardzo zmęczona. Nie zauważają, że babci upadł futerał od okularów.

Ci, którzy mają dobry słuch, często nie słyszą, jak się mówi do nich - bądź cicho nie udawaj głuchego.

Tymczasem trzeba stale dobrze słyszeć, żeby usłyszeć, czy ktoś nie potrzebuje czegoś, zawsze

trzeba dobrze widzieć, żeby zobaczyć, czy ktoś nie potrzebuje pomocy.

Poczytajcie dwa wiersze napisane przez polskie uczennice:

Ania Rober

Krokodyl

W pewnym domu
za pagórką,
Mieszkał Jasiu z bratem
Jurkiem.
Jasiu lubił psy. Jurek wołał
ćmy.
Jasiu się przyjaźnił z psem
Jurek miał w akwarium ćmę
A ich siostra Lila, miała
krokodyla,
Ten krokodyl, to był leniuch
Tylko jadł i siedział w cieniu
A ta Lila krokodyla
uwielbiała
Dużo mięsa mu dawała
Nawet kocyk mu posłała
Tak o niego Lila dbała

Iwona Skawina

Noc jest czarna, nawet jasna
kiedy świeci biała gwiazda
Księżyc świeci,
noc zapada
jak wieczorem biała zjawia

Jan Brzechwa

RZEPA I MIÓD

Cbwała się raz
rzepa przed całym
ogrodem,
Że jest bardzo
smaczna z miodem.
Na to miód się
odezwie i tak jej
przygani:
"A ja jestem smaczny
bez panii!"

Przysłowia na kwiecień

- ✧ Kwiecień plecień zwą na świecie,
bo pogodę z deszczem plecie.
- ✧ Czasem kwietnia pora letnia, czasem zwiędzie,
w marzec zjedzie.
- ✧ Choć i w kwietniu słonko grzeje,
nieraz pola śnieg zawieje.
- ✧ Śnieg kwietniowy, trawie i konikowi zdrowy.
- ✧ W kwietniu po brzegach lody niosą
jęczmienia urody.
- ✧ Na kwiecień lada z czego wianek upleciem.

„ŚWIATOWE ŻYCIE” W OCZACH JERZEGO FLISAKA

Dobre rady Babuni

- Zażółcone miejsca w wannie i umywalkach - przelewać na zmianę gorącym octem i wrzątkiem. Potem ewentualnie wyszorować pastą czyszczącą - umyć.
- Okna (szyby i ramy) znakomicie myje się wodą z amoniakiem (łyżka na litr), nie brudzą się potem zbyt szybko.
- Meble kryte skórą odświeżamy, nacierając bezbarwną, dobrą pastą do obuwia. Polerować, aż szmatka będzie zupełnie czysta!

HISTORIA DLA PIOTRKA

Jak król Jagiello słuchał śpiewu słowików

Stary już król Władysław Jagiello jechał na Ruś. Po drodze zatrzymał się na zamku w gródku, niedaleko Lwowa. Miasteczko było małe i ciche, otoczone lasami i rozległymi stawami rybnymi. Opodal przepływała rzeka Wereszyca. król lubił przebywać w gródkiem zamku; mógł tu w okolicznych lasach polować do woli a przy tym miał spokój, którego tak bardzo potrzebował w osiemdziesiątym trzecim roku życia.

Pewnej nocy, leżąc bezsenne, usłyszał za oknem śpiew słowika. Wstał z łóżka, narzucił na ramiona płaszcz i wyszedł z komnaty, usiadł na ławce na dziedzińcu zamkowym i zasłuchał się. Do śpiewającego słowika dołączył się drugi, trzeci, odezwały się następne.

Stary król słuchał i snuł wspomnienia. Przypomnił sobie młodość na Litwie, polowania, walki z Krzyżakami. Potem nasz go wspomnienia przyjazdu do Krakowa i ślubu z młodzieńką przepiękną Jadwigę Policzył w myśli - już czterdzieści lat minęło od jej śmierci... Zaczęły mu się zwidywać wielkie wojska, pochody, bitwy...

Nie spostrzegł, że minęła północ. Przyszli dworzanie, pomogli wstać zmarznętemu królowi, zaprowadzili go do komnaty. Następnego dnia Jagiello nie wstał z łóżka. Leżał przeziębiony, w gorączce. Przyszli lekarze, lecz ich pomoc na nic się nie zdała - król zmarł. Było to w roku 1434.

Miasto z czasem nazwano Gródkiem Jagiellońskim.

Stanisław Marciniak

Wywieszka na warsztacie szewskim:
"Uwaga! Jeden but czyszcze za darmo!"

- Czy też uważasz, że koty są fałszywe i do nikogo się nie przywiązują?

- Tak, kocetcku.

- Co na świecie najtrudniej się otwiera?

- Zakuty łeb.

W szkole:

- Kaziu daj przykład zbiegu okoliczności.

- O już mam! Mama i tata brali ślub tego samego dnia.

ZGADYWANKI

DZIECIŃSTWO? - Pora, kiedy człowiek przyjmuje małe niepowodzenia za nieszczęście, a nieszczęście za małe niepowodzenie.

PRZYJACIELE? - Ludzie, którzy nigdy nie zostawiają nas samych z naszym szczęściem.

SĄSIEDZI? - Ludzie, którzy wiedzą o nas więcej niż my sami.

KALENDARIUM

- 19.04.1943 - Wybuch powstania w getcie warszawskim.
- 24.04.1333 - W katedrze krakowskiej odbyła się koronacja Kazimierza III, zwanego Wielkim. Był to syn Władysława Łokietka i ostatni król z dynastii Piastów.
- 25.04.1920 - Z inicjatywy Józefa Piłsudskiego rozpoczyna się ofensywa na Ukrainie, tzw. "Wyprawa Kijowska".
- 26.04.1986 - Katastrofa czarnobylska. Na elektrowni atomowej (ok. 100 km od Kijowa) nastąpił tragiczny w skutkach wybuch IV reaktora.
- 30.04.1833 - Urodził się Tadeusz Dybowski, zoolog, lekarz, działacz polityczny, badacz Syberii.

- Co za dureń znowu zapomniał zamknąć drzwi do sali operacyjnej?

Poziomo: 3) moneta polska; 6) dyktatura, prześladowanie; 7) mityczna kraina szczęścia; 8) kapłan, kleryk; 9) instalowana wewnątrz opony; 11) pod kranem na kuchni; 13) odmiana grusz; 14) zbieranie zbóż; 16) stoi na czele uczelni wyższej; 17) film, taśma; 18) wystawność, przepych; 19) wódka zawierająca 60% alkoholu.

Pionowo: 1) stolica Lombardii (Włochy); 2) kojarzy się z hejnałem z Wieży Mariackiej; 3) awantura, banda; 4) statek pełnomorski; 5) piecze przy nadkwasocie; 10) przywieziony z Kolumbem z Ameryki; 12) masowo występująca choroba zakaźna; 13) czerwona skała osadowa; 14) skacze koło strumienia; 15) prawosławny obraz świętego.

Autor: „Pińcio”

Rozwiązania prosimy przesyłać na adres redakcji do 25 kwietnia br.

Rozwiązanie krzyżówki z numeru 85

Poziomo: EGIP, KLASER, REDYK, ANTENA, TREN, LIPA, GÓRA, GROTA, BIOLOG, GLINA, WYBRYK, LIANA.

Pionowo: KLINKIER, ESTETA, ERRATA, INDIE, TAKTY, NARKOTYK, ZABAWA, GROŻBA, GOGOL, OSIKA.

Krzyżówka N 86

